

Kniha Jóbova, Lekcia 3 – Kniha Jóbova 2,11–14,22

Priatelia sa snažia Jóba utešiť

Zapamätajte si PRAVDU!

„U Boha je múdrosť i moc, On má rozvahu i rozumnosť.“ Kniha Jóbova 12,13

DEŇ 1: Kniha Jóbova 2,11–3,26: Začiatok Jóbovho náreku

1. Prečo prišli Jóbovi priatelia a aká bola ich reakcia, keď Jób uvideli?
2. Aké rady týkajúce sa vzťahov ponúkajú Príslovia 10,19; 17,27; a listy Rímskym 12,15 a Jakuba 1,19? Majúc na pamäti uvedené verše, čo robili Jóbovi priatelia počas prvých siedmich dní svojej návštevy správne?
3. Kto prelomil mlčanie? Ako by si opísal/a tón jeho slov?
4. Znovu sa zamysli nad veršami 1,20-22 a 2,9-10.
 - a. Ako by si opísal/a Jóbov postoj, keď sa jeho skúšky začali?
 - b. Aké zmeny ste si všimli v Jóbovom postoji a perspektíve pri čítaní knihy Jób 3?
 - c. Čo podľa vás spôsobuje tento rozdiel? Prečítaj si Príslovia 13,12, kde nájdeš jednu z možností.

DEŇ 2: Kniha Jóbova 4–7: Elífaz Jóba obviňuje, Jób sa bráni

5. Na základe 4. kapitoly: Čo Elífaz (a) odporučil Jóbovi? (b) Z čoho Jóba obvinil?
6. Nájdí odpoveď v 4. kapitole: Aký dôvod, založený na vlastnom pozorovaní, uviedol Elífaz pre ľudské utrpenie?
7. Preskúmaj verše 1,1, 1,8 a 2,3. Potom si prečítaj Evanjelium Jána 9,1-3 a List Galatským 6,7-8. Čo Elífaz pochopil správne a čomu neporozumel?
8. Podľa 6. kapitoly Knihy Jóba: Ako Jób ukázal jeho
 - a. bolesť?
 - b. zúfalstvo?
 - c. schopnosť poučiť sa?

Zisti PRAVDU!

Jóbovi priatelia dúfali, že Jób utešia. Niektoré veci urobili správne, iné zle. Čo sa od nich môžeš naučiť o tom, ako pomáhať (a nepomáhať) trpiacim ľuďom? Podel sa o svoje myšlienky vo svojej študijnej skupinke.

DEŇ 3: Kniha Jóbova 8–10: Bildadova reč a Jóbova túžba po Sudcovi

9. Prečo je, vzhľadom na verše 1,4-5, Bildadovo vyhlásenie vo verši 8,4 obzvlášť zraňujúce?
10. Ako verše v Žalme 130,3 a 143,2 podporujú pravdu, ktorá zaznieva v Knihe Jóbovej 9,2-3? Aká je podľa Listu Rímskym 3,23-24 Božia odpoveď na túto dilemu?
11. Čoho sa, podľa veršov 9,32-33, dožaduje Jób? Aké odpovede poskytujú verše Listu Rímskym 8,33-34, 1. Timoteovi 2,5 a 1. Jánov 2,1 súčasnému človeku, ktorý pociťuje rovnakú túžbu?

DEŇ 4: Kniha Jóbova 11–12: Cófár súdi Jóba

12. Aké obvinenia vzniesol Cófár proti Jóbovi vo veršoch 11,7-12? Ako by si opísal/a Cófarov tón a postoj?
13. Podľa 11,13-19, aké riešenie navrhoval Jóbovi Cófár? Prečo bola, vzhľadom na 1,8, Cófárova rada nesprávna?
14. Jób viackrát poukázal na Božiu zvrchovanosť. Nájdí tieto miesta v 12,7-25, vymenuj tie, ktoré ťa zaujali a povedz prečo.

DEŇ 5: Kniha Jóbova 13–14: Jestvuje pre človeka nádej?

15. Prečítajte si 13,1-5.
 - a. Jób bol unavený z hádok so svojimi priateľmi a chcel sa rozprávať s niekým iným. S kým chcel hovoriť?
 - b. Ako sa Jób vyjadril o svojich priateľoch? Myslíš si, že mal dôvod na takéto obvinenie? Vysvetli svoju odpoveď.
16. Na základe veršov 13,15-24, čo naznačuje, že Jób napriek svojej biede a zmätenosti stále dôveroval Bohu?
17. Podľa veršov 14,1-14:
 - a. Vysvetli vlastnými slovami, o čo Jób žiadal.
 - b. Aký rozdiel našiel Jób, keď porovnal človeka so stromom?
 - c. Akú otázku položil Jób vo verši 14?

Uplatňuj PRAVDU!

Jób nemal takú istotu nádeje, akú majú nasledovníci Krista, ktorí žijú vo svetle Novej zmluvy. Keby sa ťa niekto opýtal, ako môže človek, ktorý zomrel, znovu žiť, ako by si odpovedal/a? Uvažuj napríklad nad textami z Evanjelia Jána 14,1-3 a Listu Židom 9,27-28.

Jóbovi priatelia sa snažia Jóba utešiť

Kniha Jóbova 2,11–14,22

Jób utrpel nepredstaviteľnú stratu. Jeho deti a majetok boli preč. Telo mu pokryli vredy a jeho žena mu povedala, aby sa rúhal Bohu a zomrel. V tejto situácii, keď sa Jób musel cítiť veľmi osamelý, prišli ho utešiť traja priatelia. Dupočuli sa o Jóbovom utrpení a chceli ho spoločne povzbudiť. Avšak keď prišli, Jób bol taký zmračený, že ho ani nespoznali. Keď si napokon uvedomili, že je to on, rozplakali sa.

Na znak smútku roztrhli svoje rúcha a na hlavy si sypali prach. Neodvrátili sa, naopak, sadli si vedľa Jóba a celý týždeň s ním strávili v mlčaní. Ich prítomnosť Jóba ubezpečila o tom, že nie je sám.

Prvý, kto prehovoril, bol Elífaz Témanský. Zdá sa, že je vodcom Jóbových priateľov. Temán bola časť Edómu juhovýchodne od Mŕtveho mora. Druhým Jóbovým priateľom bol Bildad Šúachský a tretím Cófár Naamátsky. Naama sa objavuje v rodokmeni Kaina, syna Adama a Evy.

Jób opisuje svoje utrpenie (Kniha Jóbova 3,1-26)

Počas siedmich dní Jób a jeho traja priatelia neprehovorili. Nakoniec Jób prerušil mlčanie srdcervúcim nárekom. Predtým (2,10) sa zdalo, že Jób svoje utrpenie prijíma: „Dobré prijímame od Boha, a zlé by sme nemali prijímať?“ Ale od týchto slov uplynul týždeň a nič sa nezmenilo. Jeho rany sa nehojili. Jeho deti boli mŕtve. Jeho majetok bol naďalej zničený.

Od verša 3,3 Jób používa na vyjadrenie hĺbky svojho zúfalstva obrazný básnický jazyk. Jób sa pýta, prečo nezomrel pri svojom narodení. Hľba nad tým, prečo smrť neprichádza k tým, ktorí po nej najviac túžia. Cíti sa obkľúčený, uväznený vlastným utrpením, neschopný odpočinku a prijatia útechy.

Tento bolestný nárek bol všetko, čo títo traja návštevníci od Jóba počuli. Neboli pri tom, keď predtým povedal: „Hospodin dal, Hospodin aj vzal, nech je požehnané meno Hospodinovo.“ (1,21) Neboli pri tom, keď Jób znášal svoje ťažkosti bez toho, aby zhrešil alebo obviňoval Boha. Bez poznania týchto okolností si vytvorili falošné predpoklady a Jóba kritizovali.

Jóbovi priatelia predkladajú svoje argumenty (Kniha Jóbova 4,1-14,22)

Elífazova reč. Elífazov argument mal dva hlavné body. Prvý pochádzal z videnia. Elífaz opísal príznak, ktorý sa pýtal: „Či môže byť človek spravodlivý pred Bohom?“ Táto otázka akoby spochybňovala Jóbovo tvrdenie, že je pred Bohom spravodlivý. Elífaz pochyboval, že je to možné. Nebol si istý, či Boh môže dôverovať svojim anjelom, nieto ešte ľuďom.

Druhý dôraz Elífazovho argumentu bol ten, že tí, ktorí zhrešili, budú za hriech trpieť. Elífaz veril, že ľudia dostanú to, čo si zaslúžia. Na tomto presvedčení, že bezbožní sú potrestaní a spravodlivým sa darí, je kus pravdy. Elífaz však predpokladal, že ide o univerzálnu pravdu, zatiaľ čo Písmo nám dáva príklady, ktoré dokazujú, že táto pravda neplatí vždy (pozri J 9,1-3).

Elífazovým riešením bolo, aby sa Jób priznal a zmieril sa s Bohom. Ale táto úvaha je príliš jednoduchá. Niekedy nevinní zahynú a niekedy sa zlým dobre darí. Elífaz chápal Božiu moc uzdravovať. Vedel, že Boh dokáže ochrániť svoj ľud pred nešťastím. No podľa neho mal Jób svoje utrpenie vnímať ako Boží trest a kajať sa. Takáto rada môže byť niekedy vhodná. My však vieme, že v duchovnej oblasti sa toho dialo viac, než mohol Elífaz vidieť. Jóbovo utrpenie nebolo trestom od Boha. Jób bol človekom, ktorý sa odvrátil od hriechu, a nie niekto, kto potreboval potrestanie.

Premýšľajte o vyšších a väčších Božích cestách. Elífazova chyba bola, že si myslel, že Boha pozná. Jeho predstava o Bohu bola zjednodušená a šablónovitá: rob dobré veci pre Boha, dostávajú dobré veci späť od Boha. Je pravda, že Boh odmeňuje vieru a poslušnosť. Ale Boh dáva aj nezaslúženú milosť. A niekedy dovolí, aby nevinní trpeli z dôvodov, ktorým nerozumejú. Nikdy nesmieme redukovať Boha na vzorec. Zamyslime sa nad tým, čo hovorí Iz 55, 8 - 9: „Moje myšlienky nie sú vaše myšlienky a vaše cesty nie sú moje cesty, vyhlasuje Pán. Lebo ako sú nebesia vyššie ako zem, tak sú moje cesty vyššie ako vaše cesty a moje myšlienky vyššie ako vaše myšlienky.“

Jóbova odpoveď. Jób odpovedal ďalším opisom svojho utrpenia. Svoju nádej v danej situácii vyjadril slovami: „Kiežby sa ľúbilo Bohu rozmliaždiť ma, vystrieť ruku a odrezať mi niť života. Tak by som ešte mal útechu...“ Túžil tiež po súcite a naznačil, že jeho priatelia mu nedopriali vládne jednanie. Chcel, aby ho prestali obviňovať, keď v skutočnosti neurobil nič zlé. Potom svoju sťažnosť nasmeroval k Bohu. Pýtal sa, prečo sa Boh unúva venovať toľko pozornosti svojmu stvoreniu. Bolo by lepšie, uvažoval Jób, keby Boh jednoducho nechal ľudí na pokoji (pozri 7,17-19).

Bildadova reč. Bildad Jóba prerušil prísny pokarhaním. Naznačil, že Jóbove deti zhrešili a zaslúžili si smrť. Bildad opísal Boha ako takého, ktorý má málo trpezlivosti s krehkým a hriešnym ľudstvom. Nemal k dispozícii pravdu zapísanú v 2Pt 3,9. Tento verš hovorí, že Boh má trpezlivosť s hriešnikmi a nechce, aby niekto zahynul. Bildad na Jóba naliehal, aby hľadal Boha a prosil o zľutovanie, a On obnoví to, čo mu odňal.

Jóbova odpoveď Bildadovi. Jób súhlasil s Bildadom v jednom bode: Boh je spravodlivý. Zdalo sa mu však, že vedie prehratý boj. „Ako môže byť človek spravodlivý pred Bohom?“ pýtal sa. Kto by sa mohol hádať s Hospodinom? Keby si tak mohol s Bohom sadnúť a vyriešiť s Ním veci tvárou v tvár. To však nebolo možné. „Niet medzi nami rozhodcu, ktorý by položil ruku na nás oboch. Nech sníme zo mňa svoju palicu i svoju hrôzu, aby ma nededila; potom prehovorím a nebudem sa Ho báť...“ (9,33-35)

Jóbove slová sa stali ešte trpkšími. „Z tej duše sa mi spríkril život,“ vyhlásil. „Neodsudzuj ma! Daj mi poznať, prečo vedieš spor so mnou! Robí Ti dobre, že utláčaš, že zavrhuješ dielo svojich dlaní a k rade bezbožných jasom prispievaš?“ Jób dospel k záveru, že Boh ho stvoril a požehnal len preto, aby ho potom zničil. Jób sa vrátil k svojmu náreku nad tým, že sa narodil. Ako sa jeho dni na zemi miňali v agónii, prosil Boha: „Nechaj ma, nech trochu pookrejem, skôr ako nenávratne odidem do ríše tmy a tieňov smrti.“

Cófarova reč. Cófara odsúdil Jób príkrymi slovami. Obvinil Jóba z prázdnych a posmievačných rečí a naznačil, že Jóbov trest je vlastne menší, než by si zaslúžil. Cófara povedal, že Božie konanie by sme nemali spochybňovať a že každý, kto sa pokúša brániť Božiemu súdu si zjavne neuvedomuje, proti komu sa stavia.

Jóbova odpoveď. Následne Jób oslovil všetkých troch mužov. Sarkasticky vyhlásil, že hovoria ako tí, čo všetko vedia, ako tí, ktorí si myslia, že múdrosť patrí len im. Tvrdil, že sa mu jeho priatelia posmievajú, hoci rovnako ako on sám nepoznajú dôvod jeho utrpenia. Napriek tomu sa Jób držal svojho presvedčenia, že je spravodlivým a bezúhonným mužom. Snažil sa umlčať svojich priateľov, ktorí odmietali počúvať jeho argumenty. Prial si, aby stíchli, a aby sa mohol zodpovedať priamo Bohu.

Jóbov nárek prekročil hranice jeho vlastnej situácie a dotýka sa všeobecného údela celého ľudstva. Ak vyrúbu strom, znovu vyrastie. Ľudská bytosť sa však na niečo podobné spoľahnúť nemôže. Jób kladie otázku: „Keď človek umrie, či môže ožiť?“ Jeho život, ako ho poznal, sa skončil. Zúfalstvo bolo teraz jeho jediným spoločníkom – spolu s trojicou odsudzujúcich, obviňujúcich priateľov. Aj keď premýšľal o oslobodení od bolesti, ktoré by mu priniesla smrť, stále nemal nádej. Ako by aj mohol, keď nevedel, čo s ním bude po smrti?

Premýšľaj o nádeji na večný život. Jób žil dlho predtým, ako evanjelium prisľúbilo večný život všetkým, ktorí veria v Krista. Stará zmluva síce naznačuje budúcnosť v Božej prítomnosti, ale úplné zjavenie Božieho plánu prišlo až vtedy, keď Ježiš prišiel na zem ako človek, zomrel na kríži a vstal zmŕtvych. Ježiš bol prvým človekom, ktorý unikol z pazúrov smrti a vystúpil do nebies. Tí, ktorí patria Pánovi Ježišovi, si môžu byť istí, že pôjdu za Ním. V Liste Rímskym 6,23 sa píše, že „Božím darom milosti je večný život v Kristovi Ježišovi,

Pánovi našom.“

Zosobni si PRAVDU!

Jób túžil po rozhodcovi – prostredníkovi, ktorý by pred Bohom obhájal jeho prípad. List Rímskym 8,34 hovorí o takomto rozhodcovi, Ježišovi Kristovi, ktorý sa za nás prihovára u Boha Otca. Predstav si prosbu, ktorou sa Ježiš možno práve teraz za teba prihovára. Poďakuj Mu za to, že vyslovuje prosby aj za teba, a tiež za to, že On je ten, kto zaplatil cenu za tvoj hriech.
